

17/11/2013

Vaalien ajankohdat ja kansalaisten osallistumisoikeudet

Vastausaika päättyy: 29.8.2014

Lausuntopyynnön taustatiedot

Johdanto

Oikeusministeriön vaalien ajankohtia ja kansalaisten osallistumisoikeuksia selvittävä parlamentaarinen työryhmä pyytää lausuntoja mietintöönsä ensisijaisesti tämän pilottivaiheessa olevan lausuntopalvelu.fi-palvelun kautta. Tarkoituksena on saada käyttökokemuksia palvelun jatkokehittämistä varten.

Vaalien ajankohtia ja kansalaisten osallistumisoikeuksia selvittävän, oikeusministeriön asettaman parlamentaarisen työryhmän työn taustalla on ns. puoluesihteeritoimikunnan lokakuussa 2013 tekemät esitykset. Työryhmän tehtävänä on ollut selvittää näiden ehdotusten toteuttamista ja valmistella mahdolliset lakiehdotukset.

Jakelu

Jakelu:

Hirvensalmen kunta
Joensuun kaupunki
Kannuksen kaupunki
Kuortaneen kunta
Siikaisten kunta
Kuusamon kaupunki
Vetelin kunta
Parikkalan kunta
Puumalan kunta
Keravan kaupunki
Vihdin kunta
Raahen kaupunki
Valtiovarainministeriö
Paimion kaupunki
Haminan kaupunki
Kinnulan kunta
Pietarsaaren kaupunki
Pälkäneen kunta
Helsingin kaupunki
Pudasjärven kaupunki
Alavuden kaupunki

Juupajoen kunta
Tervon kunta
Keminmaan kunta
Rääkkylän kunta
Nurmeksen kaupunki
Suomen Työväenpuolue STP
Isonkyrön kunta
Pertunmaan kunta
Kustavin kunta
Kempeleen kunta
Kontiolahden kunta
Hangon kaupunki
Siilinjärven kunta
Perussuomalaiset
lin kunta
Hankasalmen kunta
Kruunupyyn kunta
Honkajoen kunta
Kemin kaupunki
Inkoon kunta
Laihian kunta
Pyhäjoen kunta
Enontekiön kunta
Suonenjoen kaupunki
Laitilan kaupunki
Virtain kaupunki
Evijärven kunnan lämpölaitos
Pieksämäen kaupunki
Asikkalan kunta
Kärkölän kunta
Inarin kunta
Pyhäjärven kaupunki
Lappajärven kunta
Sotkamon kunta
Janakkalan kunta
Kuntaliitto
Padasjoen kunta
Outokummun kaupunki
Ylivieskan kaupunki
Vaaian kunta
Sysmän kunta
Vesannon kunta
Paltamon kunta
Juvan kunta
Muhoksen kunta
Naantalın kaupunki
Kankaanpään kaupunki

Kristiinankaupunki
Rautavaaran kunta
Kansallinen Kokoomus
Lemin kunta
Hattulan kunta
Oriveden kaupunki
Tampereen kaupunki
Alavieskan kunta
Joroisten kunta
Jalasjärven kunta
Mustasaaren kunta
Rovaniemen kaupunki
Kaavin kunta
Espoon kaupunki
Iitin kunta
Taivalkosken kunta
Harjavallan kaupunki
Kangasalan kunta
Punkalaitumen kunta
Vihreä liitto
Muutos 2011
Haapaveden kaupunki
Kuhmoisten kunta
Hyrnsalmen kunta
Tornion kaupunki
Lapinlahden kunta
Merijärven kunta
Suomen Kristillisdemokraatit
Tuusulan kunta
Suomussalmen kunta
Uuraisten kunta
Luumäen kunta
Vaasan kaupunki
Köyhien Asialla
Rauman kaupunki
Pellon kunta
Sonkajärven kunta
Lempäälän kunta
Vantaan kaupunki
Karvian kunta
Svenska folkpartiet i Finland
Lapinjärven kunta
Kiteen kaupunki
Limingan kunta
Kurikan kaupunki
Someron kaupunki

Lausunto annettu: 8.7.2014

Euran kunta
Heinolan kaupunki
Muonion kunta
Kokemäen kaupunki
Nastolan kunta
Pedersören kunta
Kaustisen kunta
Liperin kunta
Lahden kaupunki
Marttilan kunta
Hausjärven kunta
Äänekosken kaupunki
Kuopion kaupunki
Savitaipaleen kunta
Askolan kunta
Nokian kaupunki
Sulkavan kunta
Keuruun kaupunki
Maskun kunta
Urjalan kunta
Rautjärven kunta
Sauvon kunta
Jokioisten kunta
Siikalatvan kunta
Piraattipuolue
Varkauden kaupunki
Riihimäen kaupunki
Ristijärven kunta
Vieremän kunta
Luhangan kunta
Liedon kunta
Pyhännän kunta
Joutsan kunta
Jyväskylän kaupunki
Vesilahden kunta
Kommunistinen Työväenpuolue
Petäjaveden kunta
Ulvilan kaupunki
Loimaan kaupunki
Sodankylän kunta
Nakkilan kunta
Perhon kunta
Pomarkun kunta
Lestijärven kunta
Valkeakosken kaupunki
Huittisten kaupunki
Ilmaioen kunta

Jämijärven kunta
Korsnäsön kunta
Maalahden kunta
Saarijärven kaupunki
Porin kaupunki
Kannonkosken kunta
Ranuan kunta
Kosken Tl kunta
Ylitornion kunta
Kaskisten kaupunki
Posion kunta
Pornaisten kunta
Juuan kunta
Ähtärin kaupunki
Toholammin kunta
Muuramen kunta
Maaningan kunta
Myrskylän kunta
Orimattilan kaupunki
Eurajoen kunta
Pyhärannan kunta
Kivijärven kunta
Taipalsaaren kunta
Teuvan kunta
Ilomantsin kunta
Porvoon kaupunki
Virolahden kunta
Rantasalmen kunta
Oulaisten kaupunki
Karkkilan kaupunki
Hämeenkyrön kunta
Nivalan kaupunki
Savonlinnan kaupunki
Loviisan kaupunki
Pihtiputaan kunta
Luodon kunta
Hyvinkään kaupunki
Sallan kunta
Kemiönsaaren kunta
Säkylän kunta
Mäntsälän kunta
Ruokolahden kunta
Alajärven kaupunki
Karijoen kunta
Kauhavan kaupunki
Lappeenrannan kaupunki

Forssan kaupunki
Salon kaupunki
Närpiön kaupunki
Paraisten kaupunki
Taivassalon kunta
Sinivalkoinen Rintama
Lohjan kaupunki
Sastamalan kaupunki
Vasemmistoliitto
Humppilan kunta
Hailuodon kunta
Kyyjärven kunta
Kokkolan kaupunki
Raision kaupunki
Tervolan kunta
Iisalmen kaupunki
Kuhmon kaupunki
Pelkosenniemen kunta
Tyrnävän kunta
Merikarvian kunta
Kärsämäen kunta
Konneveden kunta
Kalajoen kaupunki
Lavian kunta
Ruoveden kunta
Simon kunta
Imatran kaupunki
Mikkelin kaupunki
Kolarin kunta
Vöyrin kunta
Savukosken kunta
Pielaveden kunta
Haapjärven kaupunki
Lumijoen kunta
Vimpelin kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Auran kunta
Kouvolan kaupunki
Kaarinan kaupunki
Suomen Keskusta
Pöytyän kunta
Hämeenkosken kunta
Kangasniemen kunta
Kihniön kunta
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue
Kemijärven kaupunki
Raaseporin kaupunki

Kauniaisten kaupunki
Leppävirran kunta
Ikaalisten kaupunki
Lopen kunta
Kittilän kunta
Hämeenlinnan kaupunki
Karstulan kunta
Lapuan kaupunki
Tammelan kunta
Isojoen kunta
Akaan kaupunki
Mynämäen kunta
Polvijärven kunta
Utsjoen kunta
Tohmajärven kunta
Suomen Kommunistinen Puolue
Sipoon kunta
Kauhajoen kaupunki
Ypäjän kunta
Pukkilan kunta
Heinäveden kunta
Toivakan kunta
Mäntyharjun kunta
Uudenkaarlepyyn kaupunki
Keiteleen kunta
Kajaanin kaupunki
Seinäjoen kaupunki
Järvenpään kaupunki
Tarvasjoen kunta
Utajärven kunta
Pyhtään kunta
Sievin kunta
Ruskon kunta
Siuntion kunta
Laukaan kunta
Hartolan kunta
Jämsän kaupunki
Kirkkonummen kunta
Hollolan kunta
Enonkosken kunta
Pirkkalan kunta
Itsenäisyyspuolue
Uudenkaupungin kaupunki
Lieksan kaupunki
Miehikkälän kunta
Turun kaupunki

Luvian kunta
Nousiaisten kunta
Puolangan kunta
Rautalammin kunta
Juankosken kaupunki
Kiuruveden kaupunki
Oripään kunta
Viitasaaren kaupunki
Halsuan kunta
Oulun kaupunki
Vehmaan kunta
Soinin kunta
Tuusniemen kunta
Kotkan Kaupunki
Siikajoen kunta
Reisjärven kunta
Parkanon kaupunki
Köyliön kunta
Ylöjärven kaupunki
Multian kunta
Nurmijärven kunta
Valtimon kunta

Aikataulu, Vastuuvalmistelijan yhteystiedot: ▼

Aikataulu

Lausuntoa pyydetään **29.8.2014** mennessä ensisijaisesti tämän palvelun kautta tai sähköpostitse oikeusministerio@om.fi tai postitse osoitteeseen Oikeusministeriö, PL 25, 00023 Valtioneuvosto.

Vastuuvalmistelijan yhteystiedot:

Heini Huotarinen, ylitarkastaja, oikeusministeriö, sähköposti muotoa.etunimi.sukunimi@om.fi, puh. 02951 50127.

Vuosilomalla 29.7.2014 asti.

Asiasanat, Linkit ▼

Asiasanat

Vaalit

Osallistuminen

Linkit

<http://www.oikeusministerio.fi/fi/index/julkaisut/julkaisuarkisto/1402296340899.html> - Työryhmän mietintö

LAUSUNTOPYYNTÖ

Lausuntokohtia: 3 ▼

Oikeusministeriön asettama parlamentaarinen työryhmä ehdottaa vaalilain muuttamista siten, että kunnallisvaalit siirretään lokakuun neljännestä sunnuntaista huhtikuun kolmanteen sunnuntaihin. Kunnallisvaalien vaalipäivä olisi sama kuin nykyisin eduskuntavaalien vaalipäivä. Huhtikuun kolmannesta sunnuntaista muodostuisi näin yleinen vaalipäivä. Kunnallisvaalit ja eduskuntavaalit vuorottelisivat kahden vuoden välein eikä kyse siten olisi samanaikaisesti järjestettävistä vaaleista.

Kunnallisvaalien aikaistaminen keväälle merkitsisi käytännössä sitä, että uusi valtuusto pääsisi päättämään jo seuraavan vuoden talousarviosta ja kunnallisverosta. Näin vaalien tulos heijastuisi aikaisempaa välittömämmin kunnan toimintaan, ja uuden valtuuston vaikutusmahdollisuudet paranisivat. Pyrkimyksenä myös on, että kunnallisvaalien siirto keväälle ja huhtikuun kolmas sunnuntai yleisenä vaalipäivänä lisäisivät äänestysaktiivisuutta. Vaaleja koskevan tutkimustiedon perusteella on tosin vaikea ennakoida, miten vaalipäivän siirto vaikuttaa äänestysaktiivisuuteen.

Työryhmä ehdottaa, että kunnallisvaalit järjestettäisiin ensimmäisen kerran huhtikuussa vuonna 2017. Vuoden 2016 säännönmukaiset kunnallisvaalit siirtyisivät vuoden 2017 huhtikuuhun, ja nykyisten, vuoden 2016 lopussa toimikautensa päättävien valtuustojen toimikautta jatkettaisiin vuoden 2017 toukokuun loppuun.

Mitä mieltä olette työryhmän kunnallisvaalien siirtämistä koskevista ehdotuksista?

Työryhmä ehdottaa, että neuvoo-antavien kunnallisten kansanäänestysten järjestäminen sallitaan kunnallisvaalien yhteydessä. Nykyisin kunnallisten kansanäänestysten järjestäminen vaalien yhteydessä on kielletty. Työryhmän näkemyksen mukaan kunnallisia kansanäänestyksiä ei ole perusteltua järjestää muiden, valtiollisten vaalien yhteydessä, sillä vaaliteemat ovat tällöin keskenään hyvin erilaiset. Vastaavasti valtiollisia kansanäänestyksiä voidaan nykyisin toimittaa vain valtiollisten vaalien yhteydessä tai erikseen. Äänestyksen toimittamista koskevat hallinnolliset menettelyt ovat myös yksinkertaisemmat kunnallisvaalien yhteydessä. Työryhmä toteaa lisäksi, että erikseen valmisteltavana oleva nettiäänestyksen käyttöönotto helpottanee kunnallisten kansanäänestysten järjestämistä. Nettiäänestysmahdollisuus muuttaa merkittävästi kansanäänestysten järjestämistä, ja tämän vuoksi työryhmä katsoo, että tarpeelliset lainsäädännön muutokset on perusteltua valmistella aikanaan yhtenäisesti.

Mitä haluaratte lausua työryhmän kunnallisvaalien ja kunnallisen kansanäänestyksen järjestämisestä yhdessä?

Työryhmä käsitteli edellä mainittujen teemojen lisäksi muun muassa presidentinvaalin ajankohtaa, kansalaisaloitteen tekemisen ikärajan alentamista 15 vuoteen sekä samana keväänä järjestettävien eduskunta- ja europarlamenttivaalien aikataulutusta. Arviointi kansalaisaloitteen toimivuudesta ja mahdollisesta ikärajan muuttamisesta on työryhmän mukaan tehtävissä vasta, kun menettelystä on saatu enemmän kokemuksia.

Suomen pitkän aikavälin tavoitteeksi tulisi asettaa europarlamenttivaalien aikaistaminen samaan ajankohtaan kuin eduskuntavaalit ja kunnallisvaalit.

Työryhmä ei esitä näihin teemoihin liittyen tässä vaiheessa lakimuutoksia.

Mitä haluatte lausua työryhmän mietinnöstä?
